

Вплив церкви на середньовічне суспільство

7 клас, Всесвітня історія, тема 21, Хорькова Л.В.,
КЗШ №114

ХРИСТИЯНСЬКА ЦЕРКВА В СЕРЕДНЬОВІЧНІЙ ЄВРОПІ

Християнська церква впливала на всі сфери життя суспільства;

Церква брала участь в управлінні державами;

Церква допомагала правителям урегулювати стосунки між людьми, опікувалася хворими, старими й сиротами, відкривала школи.

Уявлення середньовічної людини були сформовані під впливом церкви.

Християнська релігія давала віруючим особисту розраду;

Християнство об'єднувало народи та країни Європи коли вони воювали між собою.

Розкол християнства(XI ст.)

- * Конфлікт між римською та візантійською церковними гілками через:
 - відмінності у тлумаченні християнства , в обрядах і церковній організації,
 - суперництво за найвищу владу між папою римським та патріархом константинопольським.

У 1054 р. церква розділилася на римо-католицьку та православну.

У Східній Європі серед слов'янських народів католицизм прийняли поляки й чехи, а серед неслов'янських — угри.

Київська держава, Сербія та Болгарія прийняли візантійську форму християнства — православ'я.

В середині католицької церкви не завжди панувала єдність.

Індульгенції

* Католицькі богослови вчили, що церква отримала від Христа право відпускати гріхи за допомогою особливих папірців — **індульгенцій**.

Торгівля ними означала, що будь-яка нечесна людина або злочинець може відкупитися від покарання за гріхи.

Частина грошей, отриманих від їхнього продажу, використовувалася на утримання притулків і лікарень, будівництво шкіл і друкарень, зведення мостів і храмів.

ЧЕРНЕЧІ ОРДЕНИ

- * Упродовж X - XV ст. виникали чернечі союзи, які дістали назву орденів - керував орденем великий магістр.
- * Найвідомішими чернечими орденами у XIII ст. були францисканський, заснований Франціском Ассізьким , і домініканський, створений монахом Домініком.
- * Основними ідеями орденів стали: суворе дотримання бідності в дусі раннього християнства та апостольська діяльність — поширення слова Божого серед людей.

Значення орденів

- * Ордени стали впливовою силою.
- * Там, де будували свій осідок монахи, поступово утворювалися центри ремесла, культури, освіти.
- * Статут орденів вимагав, аби ченці жили в бідності, однак їхні монастирі незабаром стали одними з найбагатших у Європі.

БОРОТЬБА ЦЕРКВИ З ЄРЕТИКАМИ

- * У XII-XIII ст. католицька церква стає найвпливовішою силою суспільства.
- * Її могутність підкріплювалася системою церковних покарань за непослух.
- * Церква могла накласти на окрему область чи навіть на цілу країну інтердикт— тимчасову заборону обрядовості та богослужіння.
- * Тоді закривалися храми, діти залишалися нехрещеними, померлих не можна було ховати на кладовищах. Тобто і ті, й інші, за християнським ученням, були приречені на пекельні муки.
- * Непокірним загрожувала анафема — акт відлучення людини від церкви, недопущення її до церковних таїнств і обрядів— це робило її вигнанцем у суспільстві.
- * В містах і у селах з'являлося більше людей, які виступали проти церковних утисків, духовенство їх називало єретиками.

Єретики

- * Єретики заперечували дорогі церковні обряди та пишні богослужіння. Вони роздавали майно бідним і жили подаяннями.
- * Таких поглядів притримувалися, зокрема, й альбігойці, яких було оголошено єретиками. Католицька церква почала проти них Хрестові походи - Альбігойські війни (1209-1229). Вони супроводжувалися нещадними грабунками і знищенням мирного населення.
- * Служителі церкви в усіх країнах переслідували єретиків і жорстоко розправлялися з ними, їх відлучали від церкви, судили й карали.
- * У XIII ст. для боротьби з єретиками папа створив спеціальний церковний суд — інквізицію.

Від народження Христа

Основні положення християнської віри вивчали Аврелій Августин, Ієронім, Василій Великий та Іоанн Златоуст

Римський абат Діонісій Малий (VI ст.) використав дані про життя та загибель Ісуса Христа і встановив дату його народження.

Спираючись на його обчислення, монах Біда Високоповажний (VII- VIII ст.) запропонував нову систему літочислення та відповідну форму записів «до Різдва Христового» (до нашої ери) і «після Різдва Христового» (наша ера).

Папа римський Григорій XIII з 1582 р. запровадив новий календар, який і називається григоріанським.

Тома Аквінський

- * Одним із найкращих богословів Середньовіччя був Фома (Тома)Аквінський (бл. 1225-1274), який дав пояснення багатьом положенням християнства, спираючись не тільки на віру, а й на розум.
- * Рішення Фоми стати священиком викликало категоричний спротив його рідних. У Паризькому університеті, де він навчався, мовчазного юнака кілька років принижували, і лише його перемога в диспуті з десятьма богословами зробила Фому визнаним ученим.
- * Фома Аквінський поєднав ідеї грецького філософа Аристотеля з християнським віровченням. Він створив власну систему християнської філософії - «томізм», вона стала важливою частиною католицького богослов'я.